

Asia: VN/3920/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen laadun edellytyksistä (1 §)

Nuorten Lääkärien Yhdistys (NLY) kannattaa täydennyskoulutukseen velvoittavan asetuksen laatimista ja on hyvillään siitä, että sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten jatkuvaan ammatilliseen kehittymiseen kannustetaan ja kouluttautumismahdollisuuksia edistetään. NLY on yhtä mieltä siitä, että täydennyskoulutuksen tulee perustua tarpeeseen ja sen laatua on seurattava. NLY kuitenkin huomauttaa, että asetusta ei ota kantaa siihen, kuka täydennyskoulutussuunnitelman laatii sekä miten ja mihin verraten koulutuksen laatua, tavoitteita ja tarpeellisuutta arvioidaan. Täydennyskoulutuksen tarve voi näyttäytyä hyvin erilaisena hyvinvointialueen, valtiohallinnon tai lähiesihenkilön näkökulmasta, ja siksi tarpeen arviosta vastuussa oleva taho tulisi määrittellä asetuksessa mahdollisimman selkeästi. Täydennyskoulutuksen tarvetta tulee myös arvioida suhteessa työntekijän työnkuvaan, esimerkiksi pitkän uran erikoislääkärinä tehneen lääkärin tapauksessa suhteessa erikoisalan uusiin hoitokäytänteisiin, ja tämä tulisi myös asetukseen selkeästi kirjata. NLY toivoo asetusta tarkennettavan yllä olevien seikkojen suhteen.

2. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen määrästä (2 §)

NLY:n näkemyksen mukaisesti asetukseen tulisi kirjata selkeä minimi henkilökohtaisten, yksikön ulkopuolisten täydennyskoulutuspäivien määrästä. Tällöin täydennyskoulutuksen toteutuminen yhden kalenterivuoden mitassa on asetuksen hengen mukaisesti mahdollista ja sekä työnantajalle että -tekijälle velvoittavaa, eikä helposti resurssi- tai työvoimapolitiittisista syistä kierrettävissä oleva suositus. Vuosittaisen koulutustarpeen määrässä on eri ammattiryhmien kesken ja sisällä merkittäviä eroja, joita voidaan erinäisin asetuksin tai ohjein tarkentaa, eikä yhden yksittäisen minimimäärän antaminen ole tämän vuoksi kannattavaa. NLY näkee, että asetuksessa tulisi antaa ammattiryhmäkohtainen täydennyskoulutuspäivien minimimäärä, joka tulisi asettaa ammattiryhmien edustajia kuullen. Lääkärien osalta NLY jakaa muiden lääkäriyhdistysten suosituksen vähintään 10 toimipaikan ulkopuolisesta täydennyskoulutuspäivästä vuodessa.

3. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen arvioinnista ja seurannasta (3 §)

NLY huomauttaa, että asetusta tuo hyvin vähän konkretiaa osaamistarpeiden arviointiin ja seurantaan. On tärkeää, että asetusta ottaa kantaa, mihin osaamistarpeen arvioinnin tulisi perustua. NLY:n

näkemyksen mukaan täydennyskoulutuksen tavoitteena tulee olla näyttöön perustuvasti ja kustannustehokkaasti terveyshyötyä tuottava henkilöstö. NLY huomauttaa myös, että asetus ei ota kantaa koulutuksen toteutumisen seurantamenetelmiin tai seurauksiin toteutumattomista koulutuspäivistä tai työntekijän kouluttautumatta jäämisestä.

4. Lausunnonantajan näkemykset asetuksen voimaantulosta (4 §)

NLY:n näkökulmasta asetus ei ilman muutoksia juurikaan muuttaisi ajankohtaisia käytänteitä lääkäreiden täydennyskoulutuksessa, eikä asetuksen voimaantulo 1.1.2024 siten aiheuttaisi tämän suhteen haasteita.

5. Onko asetuksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia asetuksella voidaan arvioida olevan?

NLY kokee, että ilman konkretian lisäämistä asetuksen vaikutukset lääkärien täydennyskoulutukseen jäävät varsin vähäisiksi. Asetuksen voidaan nähdä velvoittavan työnantajan järjestämään täydennyskoulutuspäiviä jokaiselle työntekijälle, mutta käytännön tasolla tämä jo toteutuu. Muiden sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöiden kohdalla asetuksen vaikutukset ovat todennäköisesti nykyisellään merkittävämpiä, mihin NLY on tyytyväinen.

6. Muita yleisiä huomioita ehdotuksesta?

Kokonaisuudessaan NLY näkee, että ajatus asetuksen taustalla on oikea, mutta asetus tarvitsee huomattavasti lisää konkretiaa saadakseen vaikutusta lääkärien täydennyskoulutukseen ja turvatakseen täydennyskouluttautumisen myös tukalassa taloustilanteessa. Erityisesti täydennyskoulutuspäivien ammattiryhmäkohtaisen minimin kirjaaminen asetukseen olisi ensiarvoisen tärkeää.

Metsälä Riku
Nuorten Lääkärien Yhdistys ry

Hautamäki Markus
Nuorten Lääkärien Yhdistys ry